

बुद्ध

See also: [बुद्ध](#) and [बुद्धि](#)

Contents

Hindi

- Etymology
- Pronunciation
- Noun
 - Derived terms

Marathi

- Noun
 - Derived terms

Nepali

- Proper noun

Pali

- Alternative forms
- Proper noun
- Verb

Sanskrit

- Etymology
- Pronunciation
- Adjective
 - Declension
- Noun
 - Declension
 - Descendants
 - Borrowed terms

Hindi

Etymology

Borrowed from Sanskrit [बुद्ध](#) (*buddhá*). Doublet of [बुत](#) (*but*).

Pronunciation

- IPA^(key): /bʊd̪d̪ʱ/

Noun

[बुद्ध](#) • (buddh) *m* (*Urdu spelling* [بُدھ](#))

- [Buddha](#), the enlightened one.

Derived terms

- बौद्ध धर्म (bauddh dharmā)
-

Marathi

Noun

बुद्ध • (buddh) *m*

- Buddha, the enlightened one.

Derived terms

- बौद्ध धर्म (bauddh dharmā)
-

Nepali

Proper noun

बुद्ध • (buddh), pronounced बुद्ध (buddha)

- Buddha, the enlightened one.
-

Pali

Alternative forms

Alternative forms

Proper noun

बुद्ध *m*

- Devanagari script form of* **buddha**

Verb

बुद्ध

- Devanagari script form of* **buddha**
-

Sanskrit

Etymology

From Proto-Indo-Aryan **buddʰás*, from Proto-Indo-Iranian **bʰudʰdʰás*, from Proto-Indo-European **bʰudʰtós* (“awake, aware”). Cognate with Ancient Greek πυστός (*pustós*), Avestan 𐬀𐬀𐬀𐬀 (*busta*). Synchronically analyzable as the past participle of बोधति (*bódhati*, “wake”).

Pronunciation

- (*Vedic*) IPA^(key): /buḍ.ḍʰé/, [buḍ.ḍʰé]
- (*Classical*) IPA^(key): /'buḍ.ḍʰe/, ['buḍ.ḍʰe]

Adjective

बुद्ध (buddhá)

1. awake
2. enlightened, conscious, intelligent, clever, wise

Antonym: मूढ (*mūḍhá*)

Declension

Masculine a-stem declension of बुद्ध

	Singular	Dual	Plural
<i>Nominative</i>	<u>बुद्धः</u> (buddhaḥ)	<u>बुद्धौ</u> (buddhau)	<u>बुद्धाः</u> (buddhāḥ)
<i>Vocative</i>	<u>बुद्ध</u> (buddha)	<u>बुद्धौ</u> (buddhau)	<u>बुद्धाः</u> (buddhāḥ)
<i>Accusative</i>	<u>बुद्धम्</u> (buddham)	<u>बुद्धौ</u> (buddhau)	<u>बुद्धान्</u> (buddhān)
<i>Instrumental</i>	<u>बुद्धेन</u> (buddhena)	<u>बुद्धाभ्याम्</u> (buddhābhyām)	<u>बुद्धैः</u> (buddhaiḥ)
<i>Dative</i>	<u>बुद्धाय</u> (buddhāya)	<u>बुद्धाभ्याम्</u> (buddhābhyām)	<u>बुद्धेभ्यः</u> (buddhebhyaḥ)
<i>Ablative</i>	<u>बुद्धात्</u> (buddhāt)	<u>बुद्धाभ्याम्</u> (buddhābhyām)	<u>बुद्धेभ्यः</u> (buddhebhyaḥ)
<i>Genitive</i>	<u>बुद्धस्य</u> (buddhasya)	<u>बुद्धयोः</u> (buddhayoḥ)	<u>बुद्धानाम्</u> (buddhānām)
<i>Locative</i>	<u>बुद्धे</u> (buddhe)	<u>बुद्धयोः</u> (buddhayoḥ)	<u>बुद्धेषु</u> (buddheṣu)

Feminine ā-stem declension of बुद्ध

	Singular	Dual	Plural
<i>Nominative</i>	<u>बुद्धा</u> (buddhā)	<u>बुद्धे</u> (buddhe)	<u>बुद्धाः</u> (buddhāḥ)
<i>Vocative</i>	<u>बुद्धे</u> (buddhe)	<u>बुद्धे</u> (buddhe)	<u>बुद्धाः</u> (buddhāḥ)
<i>Accusative</i>	<u>बुद्धाम्</u> (buddhām)	<u>बुद्धे</u> (buddhe)	<u>बुद्धाः</u> (buddhāḥ)
<i>Instrumental</i>	<u>बुद्धया</u> (buddhayā)	<u>बुद्धाभ्याम्</u> (buddhābhyām)	<u>बुद्धाभिः</u> (buddhābhiḥ)
<i>Dative</i>	<u>बुद्धायै</u> (buddhāyai)	<u>बुद्धाभ्याम्</u> (buddhābhyām)	<u>बुद्धाभ्यः</u> (buddhābhyaḥ)
<i>Ablative</i>	<u>बुद्धायाः</u> (buddhāyāḥ)	<u>बुद्धाभ्याम्</u> (buddhābhyām)	<u>बुद्धाभ्यः</u> (buddhābhyaḥ)
<i>Genitive</i>	<u>बुद्धायाः</u> (buddhāyāḥ)	<u>बुद्धयोः</u> (buddhayoḥ)	<u>बुद्धानाम्</u> (buddhānām)
<i>Locative</i>	<u>बुद्धायाम्</u> (buddhāyām)	<u>बुद्धयोः</u> (buddhayoḥ)	<u>बुद्धासु</u> (buddhāsu)

Neuter a-stem declension of बुद्ध

	Singular	Dual	Plural
--	----------	------	--------

Nominative	बुद्धम् (buddham)	बुद्धे (buddhe)	बुद्धानि (buddhāni)
Vocative	बुद्ध (buddha)	बुद्धे (buddhe)	बुद्धानि (buddhāni)
Accusative	बुद्धम् (buddham)	बुद्धे (buddhe)	बुद्धानि (buddhāni)
Instrumental	बुद्धेन (buddhena)	बुद्धाभ्याम् (buddhābhyām)	बुद्धैः (buddhaiḥ)
Dative	बुद्धाय (buddhāya)	बुद्धाभ्याम् (buddhābhyām)	बुद्धेभ्यः (buddhebhyaḥ)
Ablative	बुद्धात् (buddhāt)	बुद्धाभ्याम् (buddhābhyām)	बुद्धेभ्यः (buddhebhyaḥ)
Genitive	बुद्धस्य (buddhasya)	बुद्धयोः (buddhayoḥ)	बुद्धानाम् (buddhānām)
Locative	बुद्धे (buddhe)	बुद्धयोः (buddhayoḥ)	बुद्धेषु (buddheṣu)

Noun

बुद्ध (buddhā) *m*

1. Buddha, the enlightened one

Declension

Masculine a-stem declension of बुद्ध (buddha)			
	Singular	Dual	Plural
Nominative	बुद्धः buddhaḥ	बुद्धौ buddhau	बुद्धाः / बुद्धासः ¹ buddhāḥ / buddhāsaḥ ¹
Vocative	बुद्ध buddha	बुद्धौ buddhau	बुद्धाः / बुद्धासः ¹ buddhāḥ / buddhāsaḥ ¹
Accusative	बुद्धम् buddham	बुद्धौ buddhau	बुद्धान् buddhān
Instrumental	बुद्धेन buddhena	बुद्धाभ्याम् buddhābhyām	बुद्धैः / बुद्धेभिः ¹ buddhaiḥ / buddhebhiḥ ¹
Dative	बुद्धाय buddhāya	बुद्धाभ्याम् buddhābhyām	बुद्धेभ्यः buddhebhyaḥ
Ablative	बुद्धात् buddhāt	बुद्धाभ्याम् buddhābhyām	बुद्धेभ्यः buddhebhyaḥ
Genitive	बुद्धस्य buddhasya	बुद्धयोः buddhayoḥ	बुद्धानाम् buddhānām
Locative	बुद्धे buddhe	बुद्धयोः buddhayoḥ	बुद्धेषु buddheṣu
Notes	<ul style="list-style-type: none"> ■ ¹Vedic 		

Descendants

- Pali: buddha, Buddha (see *there for further descendants*)
 - English: Buddha
 - Lao: ພຸດທາ (phut tha), ພຸດ (phut)
 - Russian: Будда (Búdda)
 - Chinese: 佛陀 (*Fótuó*), 佛 (*fó*), 浮屠 (*Fútú*)

Borrowed terms

Terms borrowed from "बुद्ध"

Retrieved from "<https://en.wiktionary.org/w/index.php?title=बुद्ध&oldid=50252540>"

This page was last edited on 2 September 2018, at 14:20.

Text is available under the [Creative Commons Attribution-ShareAlike License](#); additional terms may apply. By using this site, you agree to the [Terms of Use](#) and [Privacy Policy](#).